TIESAS SPRIEDUMS (pirmā palāta)

2016. gada 25. maijā*

Lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu — Tiesu iestāžu sadarbība civillietās — Regula (EK) Nr. 44/2001 — Pagaidu un aizsardzības pasākumu atzīšana un izpilde — Sabiedriskās kārtības jēdziens

Lieta C-559/14

par lūgumu sniegt prejudiciālu nolēmumu atbilstoši LESD 267. pantam, ko Augstākās tiesas Civillietu departaments (Latvija) iesniedza ar lēmumu, kas pieņemts 2014. gada 15. oktobrī un kas Tiesā reģistrēts 2014. gada 5. decembrī, tiesvedībā

Rūdolfs Meroni

pret

Recoletos Limited ,

piedaloties

Aivaram Lembergam,

Olafam Berķim,

Igoram Skokam,

Genādijam Ševcovam.

TIESA (pirmā palāta)

šādā sastāvā: palātas priekšsēdētāja R. Silva de Lapuerta [*R. Silva de Lapuerta*] (referente), tiesneši A. Arabadžijevs [*A. Arabadjiev*], Ž. K. Bonišo [*J.-C. Bonichot*], S. Rodins [*S. Rodin*] un J. Regans [*E. Regan*],

ģenerāladvokāte J. Kokote [*J. Kokott*],

sekretārs A. Kalots Eskobars [*A. Calot Escobar*],

ņemot vērā rakstveida procesu,

ņemot vērā apsvērumus, ko sniedza:

— Rūdolfa Meroni vārdā – D. Škutāns, advokāts,

* Tiesvedības valoda – latviešu.

— Portugāles valdības vārdā – *L. Inez Fernandes* un *E. Pedrosa*, pārstāvji,

— Apvienotās Karalistes valdības vārdā – *V. Kaye*, pārstāve, kurai palīdz *B. Kennelly*, *barrister*,

— Eiropas Komisijas vārdā – A. Sauka un *M. Wilderspin*, pārstāvji,

noklausījusies ģenerāladvokātes secinājumus 2016. gada 25. februāra tiesas sēdē,

pasludina šo spriedumu.

Spriedums

1 Lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu ir par to, kā interpretēt 34. panta 1. punktu Padomes 2000. gada 22. decembra Regulā (EK) Nr. 44/2001 par jurisdikciju un spriedumu atzīšanu un izpildi civillietās un komerclietās (OV 2001, L 12, 1. lpp.).

2 Šis lūgums tika iesniegts saistībā ar tiesvedību starp Rūdolfu Meroni un *Recoletos Limited* par pieteikumu Latvijā atzīt un izpildīt *High Court of Justice (England & Wales), Queen`s Bench Division (Commercial Court)* (Augstā tiesa (Anglija un Velsa), *Queen`s Bench Division* (Komerclietu tiesa), Apvienotā Karaliste) nolēmumu par pagaidu un aizsardzības pasākumiem.

Atbilstošās tiesību normas

Savienības tiesības

Harta

3 Atbilstoši Eiropas Savienības Pamattiesību hartas (turpmāk tekstā – "Harta") 47. pantam "Tiesības uz efektīvu tiesību aizsardzību un taisnīgu tiesu":

"Ikvienai personai, kuras tiesības un brīvības, kas garantētas Savienības tiesībās, tikušas pārkāptas, ir tiesības uz efektīvu tiesību aizsardzību, ievērojot nosacījumus, kuri paredzēti šajā pantā.

Ikvienai personai ir tiesības uz taisnīgu, atklātu un laikus veiktu lietas izskatīšanu neatkarīgā un objektīvā, tiesību aktos noteiktā tiesā. Ikvienai personai ir iespējas saņemt konsultāciju, aizstāvību un pārstāvību.

[..]"

4 Hartas VII sadaļas "Vispārīgi noteikumi, kas attiecas uz Hartas interpretēšanu un piemērošanu" 51. panta 1. punktā ir paredzēts:

"Šīs Hartas noteikumi attiecas uz Savienības iestādēm un struktūrām, ievērojot subsidiaritātes principu, un uz dalībvalstīm tikai tad, ja tās īsteno Savienības tiesību aktus. Tādēļ tās ievēro tiesības un principus, kā arī veicina to piemērošanu saskaņā ar savām atbilstīgajām pilnvarām un ievērojot Savienības kompetenci, kas tai piešķirta Līgumos."

Regula Nr. 44/2001

5 Regulas Nr. 44/2001 preambulas 16.–18. apsvērumā ir noteikts:

"(16) Savstarpēja uzticēšanās tiesvedībai [Savienībā] pamato spriedumus, kas pieņemti kādā dalībvalstī un ko atzīst automātiski, bez vajadzības veikt kādu procedūru, izņemot strīdus gadījumus.

(17) Izmantojot to pašu savstarpējās uzticēšanās principu, procedūrai, kuras mērķis ir kādā dalībvalstī padarīt par izpildāmu spriedumu, kas pieņemts citā dalībvalstī, jābūt efektīvai un ātrai. Tālab sprieduma pasludināšanai par izpildāmu faktiski būtu jānotiek automātiski pēc sniegto dokumentu vienkāršas pārbaudes, nepastāvot nekādai iespējai, ka tiesa pēc savas iniciatīvas varētu atsaukties uz kādu no šajā regulā paredzētajiem izpildes atteikuma pamatojumiem.

(18) Tomēr tiesību uz aizstāvību ievērošana nozīmē, ka atbildētājam vajadzētu būt iespējai pret izpildāmības pasludināšanas lēmumu iesniegt pārsūdzību, ko izskata saskaņā ar kārtību strīdus gadījumos, ja viņš uzskata, ka pastāv kāds no izpildes atteikuma pamatojumiem. Prasītājam arī vajadzētu būt pieejamai pārsūdzības iespējai, ja ir noraidīts viņa pieteikums pasludināt izpildāmību."

6 Jēdziens "spriedums" šīs regulas 32. pantā ir definēts kā "jebkurš spriedums, ko pieņēmusi kādas dalībvalsts tiesa, neatkarīgi no sprieduma nosaukuma, tostarp dekrēts, rīkojums, lēmums vai izpildraksts, kā arī izmaksu vai izdevumu noteikšana, ko veic tiesas ierēdnis".

7 Regulas Nr. 44/2001 33. pantā ir paredzēts:

"1. Dalībvalstī pieņemtu spriedumu bez kādas īpašas procedūras atzīst pārējās dalībvalstīs.

2. Jebkura ieinteresētā puse, kas sprieduma atzīšanu izvirza par galveno jautājumu strīdā, saskaņā ar šīs nodaļas 2. un 3. iedaļā noteiktajām procedūrām var iesniegt pieteikumu lēmuma pieņemšanai par sprieduma atzīšanu.

3. Ja tiesvedības rezultāts dalībvalsts tiesā ir atkarīgs no lēmuma par saistītu jautājumu attiecībā uz atzīšanu, tad minētā jautājuma izlemšana ir šīs tiesas jurisdikcijā."

8 Šīs regulas 34. panta 1. un 2. punktā ir noteikts:

"Spriedumu neatzīst:

1) ja šāda atzīšana ir acīmredzami pretrunā tās dalībvalsts sabiedriskajai kārtībai, kurā prasa atzīšanu;

2) aizmuguriska sprieduma gadījumā – ja atbildētājam netika laikus izsniegts dokuments, ar ko celta prasība, vai līdzīgs dokuments, lai viņš varētu nodrošināt sev aizstāvību, izņemot gadījumu, ja atbildētājs nav sācis sprieduma pārsūdzēšanas procedūru, kad viņam bija iespējams to darīt."

9 Atbilstoši Regulas Nr. 44/2001 35. panta 2. un 3. punktam tiesai vai iestādei, kurā iesniegts pieteikums par atzīšanu, ir saistoši konstatētie fakti, kas ir pamatā izcelsmes dalībvalsts tiesas jurisdikcijai. Izcelsmes dalībvalsts tiesas jurisdikcija nav pārskatāma. Šīs regulas 34. panta 1. punktā minētais sabiedriskās kārtības kritērijs nevar tikt piemērots normām par jurisdikciju.

10 Šīs regulas 36. pantā ir noteikts, ka ārvalstīs pieņemti spriedumi nekādos apstākļos nav pārskatāmi pēc būtības.

11 Minētās regulas 38. panta 1. punktā ir noteikts:

"Spriedumu, kas pieņemts un izpildāms kādā dalībvalstī, izpilda citā dalībvalstī tad, kad pēc jebkuras ieinteresētās puses pieteikuma spriedums ir pasludināts par izpildāmu šajā citā dalībvalstī."

12 Šīs regulas 41. pants ir formulēts šādi:

"Spriedumu pasludina par izpildāmu, tiklīdz ir izpildītas [..] formalitātes [..]. Puse, attiecībā uz kuru prasa izpildi, šajā tiesvedības stadijā nav tiesīga iesniegt nekādus paskaidrojumus pieteikuma sakarā."

13 Saskaņā ar Regulas Nr. 44/2001 42. panta 2. punktu:

"Lēmumu par izpildāmības pasludināšanu izsniedz pusei, attiecībā uz kuru prasa izpildi, pievienojot spriedumu, ja tas šai pusei jau nav izsniegts."

14 Minētās regulas 43. pantā ir paredzēts:

"1. Visas puses var pārsūdzēt lēmumu par pieteikumu pasludināt izpildāmību.

2. Pārsūdzību iesniedz tiesā, kas norādīta III pielikuma sarakstā.

3. Pārsūdzību izskata saskaņā ar normām, kas reglamentē kārtību strīdus gadījumos.

[..]

5. Pārsūdzību pret izpildāmības pasludināšanu iesniedz mēneša laikā pēc izpildāmības pasludināšanas lēmuma izsniegšanas. Ja pusei, attiecībā uz kuru prasa izpildi, domicils ir dalībvalstī, kas nav tā pati dalībvalsts, kurā pasludināta izpildāmība, tad pārsūdzības termiņš ir divi mēneši, un to sāk skaitīt no dienas, kad lēmums par izpildāmības pasludināšanu izsniegts vai nu personiski, vai arī mītnesvietā. Termiņu nedrīkst pagarināt attāluma dēļ."

15 Saskaņā ar šīs regulas 45. pantu:

"1. Tiesa, kurā pārsūdzība ir iesniegta [..], atsakās pasludināt izpildāmību vai atceļ to, vienīgi pamatojot to ar kādu no 34. un 35. pantā noteiktajiem iemesliem. [..]

2. Ārvalstīs pieņemti spriedumi nekādos apstākļos nav pārskatāmi pēc būtības."

Latvijas tiesības

16 Civilprocesa likuma 138. pantā ir uzskaitīti prasības nodrošinājuma līdzekļi, proti:

"1) atbildētājam piederošas kustamas mantas un skaidras naudas apķīlāšana;

2) aizlieguma atzīmes ierakstīšana attiecīgās kustamas mantas reģistrā vai citā publiskā reģistrā;

3) prasības nodrošināšanas atzīmes ierakstīšana zemesgrāmatā vai kuģu reģistrā;

4) kuģa arests;

5) aizliegums atbildētājam veikt noteiktas darbības;

6) to maksājumu apķīlāšana, kuri pienākas no trešajām personām, tajā skaitā naudas līdzekļi kredītiestādēs un citās finanšu institūcijās;

7) izpildu darbības atlikšana (arī aizliegums tiesu izpildītājam nodot naudu vai mantu piedzinējam vai parādniekam vai mantas pārdošanas apturēšana).”

17 Civilprocesa likuma 427. panta pirmās daļas 4. punktā ir paredzēts:

“Apelācijas instances tiesa neatkarīgi no apelācijas sūdzības motīviem ar lēmumu atceļ pirmās instances tiesas spriedumu un nosūta lietu jaunai izskatīšanai pirmās instances tiesā, ja apelācijas instances tiesa konstatē, ka [..] tiesas spriedums piešķir tiesības vai uzliek pienākumus personai, kura nav pieaicināta lietā kā lietas dalībnieks.”

18 Minētā likuma 452. panta trešās daļas 4. punktā ir noteikts:

“Par procesuālo tiesību normas pārkāpumu, kas varēja novest pie lietas nepareizas izspriešanas, katrā ziņā uzskatāms tas, ka:

[..]

tiesas spriedums piešķir tiesības vai uzliek pienākumus personai, kura nav pieaicināta lietā kā procesa dalībnieks.”

19 Atbilstoši šā paša likuma 633. pantam:

“(1) Personai, kura uzskata, ka tai ir kādas tiesības uz aprakstīto kustamo mantu vai nekustamo īpašumu, uz kuru tiek vērsta piedziņa, vai tā daļu, jāceļ prasība tiesā pēc vispārējās lietu piekritības.

(2) Prasība par mantas izslēgšanu no aprakstes akta, piedziņas atzīmes dzēšanu zemesgrāmatā vai cita prasība ceļama pret parādnieku un piedzinēju. Ja manta aprakstīta, pamatojoties uz krimināllietas spriedumu daļā par mantas konfiskāciju, kā atbildētājus pieaicina notiesāto un finanšu iestādi.

(3) Ja manta jau pārdota, prasība iesniedzama arī pret personām, kurām manta nodota. Ja tiesa apmierina prasību attiecībā uz nekustamo īpašumu, atzīstams par spēkā neesošu ieraksts zemesgrāmatā par īpašuma tiesību pāreju tā ieguvējam.

[..]”

Pamatlieta un prejudiciālie jautājumi

20 Pēc tam, kad *Receletos* un citi bija uzsākuši tiesvedību pret Aivaru Lembergu, Olafu Berķi, Igoru Skoku un Genādiju Ševcovu, *High Court of Justice (England & Wales), Queen’s Bench Division (Commercial Court)* (Augstā tiesa (Anglija un Velsa), *Queen’s Bench Division* (Komerclietu tiesa)) 2013. gada 9. aprīlī izdeva rīkojumu par pagaidu un aizsardzības pasākumiem. Šis rīkojums minētajām personām netika paziņots.

21 Ar 2013. gada 29. aprīļa rīkojumu (turpmāk tekstā – “apstrīdētais rīkojums”) *High Court of Justice (England & Wales), Queen’s Bench Division (Commercial Court)* (Augstā tiesa (Anglija un Velsa), *Queen’s Bench Division* (Komerclietu tiesa)) šos pasākumus attiecībā uz minētajām personām atstāja spēkā. Proti, tika atstāts spēkā A. Lembergam piederošā īpašuma arests. Viņam un pārējiem atbildētājiem tika aizliegts atsavināt savas akcijas Latvijā reģistrētajā AS Ventbunkers, rīkoties ar tām vai samazināt to vērtību neatkarīgi no tā, vai akcijas šajā sabiedrībā tiem pieder tieši vai netieši, vai rīkoties ar peļņu vai ieņēmumiem no šo akciju pārdošanas, kā arī citu sabiedrību vai veidojumu

akcijām, ar kuru starpniecību atbildētājiem ir piekļuve Ventbunkers akcijām. A. Lembergam šajā sabiedrībā ir tikai viena akcija. Apmēram 29 % Ventbunkers kapitāla pieder *Yelverton Investments BV* (turpmāk tekstā – "*Yelverton*"), kurā A. Lembergam ir "patiesā labuma guvēja" tiesības.

22 Apstrīdētajam rīkojumam ir vairāki pielikumi, tostarp sabiedrību un citu veidojumu, uz ko attiecas rīkojums, organizācijas struktūrshēma. Tiesvedībā, kas notika šo rīkojumu izdevušajā tiesā, minētās sabiedrības un veidojumi gan nepiedalījās.

23 Atbilstoši apstrīdētajā rīkojumā teiktajam *Recoletos* ir atbildīga par šī rīkojuma paziņošanu vai izsniegšanu. Kā izriet no rīkojuma, tiesības vērsties *High Court of Justice (England & Wales), Queen's Bench Division, (Commercial Court)* (Augstā tiesa (Anglija un Velsa), *Queen's Bench Division* (Komerclietu tiesa)) un iebilst par šīs tiesas noteiktajiem pasākumiem ir piešķirtas visām personām, kurām rīkojums ir paziņots. Rīkojums tika izdots tiesas sēdē, par kuru atbildētāji tika informēti, norādot, ka tiem ir tiesības vērsties šajā tiesā ar prasību grozīt vai atcelt apstrīdēto rīkojumu.

24 Tajā ir norādīts arī šādi:

"7 dienu termiņā pēc šī rīkojuma kopijas saņemšanas [..] atbildētājiem ir jāveic visas viņu spēkos saprātīgi iespējamās darbības, lai liegtu [..] norādīto sabiedrību direktoriem jebkādā veidā atsavināt šīm sabiedrībām piederošās [Ventbunkers] akcijas, rīkoties ar tām vai samazināt to vērtību. Šīs darbības, ja vien tās saprātīgi ir to spēkos, ietver, bet neaprobežojas ar minēto sabiedrību tūlītēju oficiālu informēšanu ar to direktoru starpniecību par to, ka [..], ciktāl tas ir viņu spēkos, tie aizliedz jebkādi atsavināt šīm sabiedrībām piederošās [Ventbunkers] akcijas, rīkoties ar tām vai samazināt to vērtību.

[..]

Šis rīkojums neliedz atbildētājiem atsavināt [Ventbunkers] akcijas neietverošus atbildētāju aktīvus, rīkoties ar šiem aktīviem vai samazināt to vērtību.

Šīs rīkojums neaizliedz atbildētājiem rīkoties ar [Ventbunkers] akcijām vai atsavināt tās ierastajā un pienācīgajā komercdarbības gaitā, bet pirms šādas rīcības atbildētājiem tas jādara zināms prasītāju likumīgajiem pārstāvjiem.

[..]

Atbildētājam, fiziskai personai, kam ir noteikts kaut ko nedarīt, ir jāatturas to darīt pašam vai jebkādā citā veidā panākt, ka tas tiek izdarīts. Viņš nedrīkst to darīt ar kādu citu viņa vārdā, sekojot viņa norādēm vai viņa uzdevumā rīkojošos personu starpniecību.

[..]

Šī rīkojuma noteikumi ir saistoši šādām personām valstī vai pavalstī, kas ir ārpus šīs tiesas jurisdikcijas:

a) atbildētājiem;

b) ikvienai personai, kas:

— ir šīs tiesas jurisdikcijā;

— ir tikusi rakstveidā informēta par šo rīkojumu savā dzīvesvietā vai uzņēmējdarbības vietā, kas ir šīs tiesas jurisdikcijā; un

— spēj novērst tādas darbības vai bezdarbību ārpus šīs tiesas jurisdikcijas, kas rada vai veicina šī rīkojuma noteikumu pārkāpumu; un

c) jebkurai citai personai, vienīgi ciktāl šo rīkojumu ir atzinusi par izpildāmu vai ir izpildījusi šīs valsts vai pavalsts tiesa."

25 Pēc tam, 2013. gada 3. maijā, tika izdota Regulas Nr. 44/2001 54. un 58. pantā minētā apliecība. Tajā ir norādīts, ka apstrīdētais rīkojums ir piemērojams A. Lembergam, O. Berķim, I. Skokam un G. Ševcovam.

26 2013. gada 28. jūnijā *Recoletos* vērsās Ventspils tiesā (Latvija) ar pieteikumu atzīt apstrīdēto rīkojumu par izpildāmu, kā arī nodrošināt šī rīkojuma izpildi ar pagaidu pasākumiem.

27 Šajā pašā dienā Ventspils tiesa šo pieteikumu apmierināja daļēji. Savukārt daļā par apstrīdētā rīkojuma izpildes nodrošinājumu šis pieteikums tika noraidīts.

28 Par šo Ventspils tiesas lēmumu O. Berķis, I. Skoks un G. Ševcovs, kā arī Cīrihē (Šveice) praktizējošais advokāts R. Meroni – kurš vienlaicīgi ir gan A. Lemberga pārstāvis un viņa arestētās mantas glabātājs, kas īsteno viņa akcionāra tiesības Ventbunkers, gan arī *Yelverton* direktors – iesniedza blakus sūdzības Kurzemes apgabaltiesā (Latvija). Lēmums daļā, ar kuru noraidīts pieteikums par apstrīdētā rīkojuma izpildes nodrošināšanu, nav pārsūdzēts.

29 Ar 2013. gada 8. oktobra lēmumu Kurzemes apgabaltiesa atcēla Ventspils tiesas lēmumu un *Recoletos* iesniegto pieteikumu izskatīja pēc būtības. Tā noteica, ka rīkojums par mantas arestu Latvijā ir izpildāms daļā pret A. Lembergu, aizliedzot A. Lembergam atsavināt jebkuras savas Ventbunkers akcijas, rīkoties ar tām vai samazināt to vērtību (neatkarīgi no tā, vai tās viņam pieder tieši vai netieši), kā arī aizliedzot A. Lembergam dot uzdevumu citām personām veikt iepriekš minētās darbības. Šī tiesa par nepamatotiem ir atzinusi R. Meroni iebildumus, ka ar apstrīdēto rīkojumu tiekot aizskartas trešo personu, kas nav bijušas lietas dalībnieces Apvienotās Karalistes tiesā ierosinātajā lietā, intereses. Apelācijas instances tiesa precizēja šajā ziņā, ka apstrīdētais rīkojums attiecas tikai uz A. Lembergu un šīs personas mantas arestu.

30 Par šo Kurzemes apgabaltiesas lēmumu R. Meroni iesniedza blakus sūdzību Augstākās tiesas Civillietu departamentā (Latvija), pārsūdzot to daļā, ar kuru apstrīdēto rīkojumu ir nolemts izpildīt Latvijā pret A. Lembergu.

31 Pārsūdzībā R. Meroni norāda, ka viņš ir *Yelverton*, kas ir Ventbunkers akcionāre, direktors un ka viņš īsteno A. Lemberga akcionāra tiesības šajā sabiedrībā. Viņaprāt, apstrīdētais rīkojums liedzot īstenot balsstiesības, kas izriet no *Yelverton* piederošajām akcijām sabiedrībā Ventbunkers. R. Meroni arī apgalvo, ka apstrīdētā rīkojuma atzīšana un izpilde ir pretrunā Regulas Nr. 44/2001 34. panta 1. punktā paredzētajai sabiedriskās kārtības atrunai, jo apstrīdētajā rīkojumā noteiktie aizliegumi aizskar tādu trešo personu tiesības uz īpašumu, kuras nav piedalījušās tiesvedībā tiesā, kas izdevusi apstrīdēto rīkojumu.

32 Augstākās tiesas Civillietu departaments norāda, ka šis rīkojums skar ne tikai A. Lembergu, bet arī tādas trešās personas kā *Yelverton*, kā arī citas personas, kas nav bijušas lietas dalībnieces tiesvedībā *High Court of Justice (England & Wales), Queen's Bench Division (Commercial Court)* (Augstā tiesa (Anglija un Velsa), *Queen's Bench Division* (Komerclietu tiesa)). Esot sarežģīti noskaidrot faktus par to, vai lietā neiesaistītajām personām ir nosūtīts zināšanai apstrīdētais rīkojums, kā arī ar prasību saistītie dokumenti, ja ne pieteicēji, ne atbildētājs nav iesnieguši šādus dokumentus. Tādēļ esot jāpārbauda, vai Savienības tiesības, nosakot aizsardzības pasākumus strīdā, ļauj ierobežot personas, kura šajā strīdā nav iesaistīta kā lietas dalībniece, tiesības uz īpašumu, pat ja tomēr ir paredzēts, ka ikvienam, kuru ietekmē nolēmums par aizsardzības pasākumiem, ir tiesības jebkurā laikā vērsties attiecīgajā tiesā, lai lūgtu grozīt vai atcelt nolēmumu, un nolēmuma paziņošana ieinteresētajām personām ir nodota pieteicēju ziņā, bet [dalīb]valsts tiesai ir ierobežotas iespējas pārbaudīt faktus par šo nolēmuma paziņošanu.

33 Augstākās tiesas Civillietu departaments uzskata, ka, ja tiesvedībā persona nav lietas dalībnieka statusā, tai nav pat iespējas paust savus apsvērumus tiesā, kas izskata lietu, vai tas būtu par faktiem vai tiesību jautājumiem, kas ir tiesību uz lietas taisnīgu izskatīšanu pati būtība. Proti, strīda dalībniekam būtu jāsaņem gan pats prasības pieteikums, gan prasību pamatojošie lietas materiāli. Tikai ņemot vērā argumentus par lietas būtību, šādam lietas dalībniekam esot iespēja sevi aizstāvēt pret pretējo pusi. Šajā ziņā esot jānodrošina tiesvedība, kas atbilst uz sacīkstes principu balstītam taisnīgam procesam, ne tikai izskatot lietu pēc būtības, bet arī nosakot pagaidu un aizsardzības pasākumus.

34 Šādos apstākļos Augstākās tiesas Civillietu departaments nolēma apturēt tiesvedību un uzdot Tiesai šādus prejudiciālus jautājumus:

"1) Vai Regulas Nr. 44/2001 34. panta 1. punkts ir interpretējams tādējādi, ka ārvalsts tiesas nolēmuma atzīšanas procedūras ietvaros pamatlietā neiesaistītu personu tiesību aizskārums var būt par pamatu minētā 34. panta 1. punktā paredzētās sabiedriskās kārtības klauzulas piemērošanai un ārvalsts nolēmuma atzīšanas noraidīšanai daļā, kas attiecas uz pamatlietā neiesaistītu personu?

2) Ja atbilde uz pirmo jautājumu ir apstiprinoša, vai Hartas 47. pants ir interpretējams tādējādi, ka tajā ietvertie taisnīgas tiesas principi pieļauj pagaidu aizsardzības pasākumu noteikšanas kārtībā ierobežot personas īpašuma tiesības tādā tiesvedības procesā, kurā persona nav iesaistīta par lietas dalībnieku, bet kurā paredzēts, ka ikvienam, kuru ietekmē nolēmums par pagaidu aizsardzības pasākumiem, ir tiesības jebkurā laikā vērsties tiesā, lai grozītu vai atceltu tiesas nolēmumu, un kurā nolēmuma paziņošana ieinteresētajām personām ir nodota pieteicēju ziņā?"

Par prejudiciālajiem jautājumiem

35 Ar prejudiciālajiem jautājumiem, kas aplūkojami kopā, iesniedzējtiesa būtībā jautā, vai Regulas Nr. 44/2001 34. panta 1. punkts, aplūkojot to kopsakarā ar Hartas 47. pantu, ir jāinterpretē tādējādi, ka tādos apstākļos, kādi ir pamatlietā, dalībvalsts tiesas rīkojuma, kas ticis izdots, neuzklausot trešo personu, kuras tiesības šis rīkojums varētu skart, atzīšana un izpilde ir jāuzskata par acīmredzami pretrunā esošu tās dalībvalsts sabiedriskajai kārtībai, kurā tiek prasīta atzīšana un izpilde, un tiesībām uz lietas taisnīgu izskatīšanu šo noteikumu izpratnē.

36 Lai atbildētu uz šiem jautājumiem, ir jānoskaidro, vai tas, ka R. Meroni netika uzklausīts *High Court of Justice (England & Wales), Queen's Bench Division (Commercial Court)* (Augstā tiesa (Anglija un Velsa), *Queen's Bench Division* (Komerclietu tiesa)), pirms minētā tiesa izdeva apstrīdēto rīkojumu, var būt sabiedriskās kārtības apdraudējums valstī, kuras tiesām ir lūgts atzīt un izpildīt šo rīkojumu.

37 Ir jāatgādina, ka apstrīdētais rīkojums, kuru ir lūgts atzīt un izpildīt, ir par vairāku akciju iesaldēšanu tāda aizsardzības pasākuma ietvaros, kura mērķis ir novērst, ka viena no pusēm tās vēlāk nobēdzina no otras puses. Tādējādi šis rīkojums attiecas arī uz vairākām tādām trešām personām kā blakus sūdzības iesniedzējs pamatlietā, kam ir tiesības attiecībā uz šiem aktīviem.

38 Kas attiecas uz Regulas Nr. 44/2001 34. panta 1. punktā rodamo jēdzienu "sabiedriskā kārtība", Tiesa 2009. gada 28. aprīļa sprieduma *Apostolides* (C-420/07, EU:C:2009:271) 55. punktā ir nospriedusi, ka šī norma ir jāinterpretē šauri, jo tā ir šķērslis viena no šīs regulas pamatmērķiem sasniegšanai, un šāda atsaukšanās ir pieļaujama tikai izņēmuma gadījumos.

39 Lai gan dalībvalstis, pamatojoties uz Regulas Nr. 44/2001 34. panta 1. punktā ietverto atrunu, principā ir tiesīgas atbilstoši savas valsts koncepcijai brīvi noteikt sabiedriskās kārtības prasības, minētā jēdziena robežas tomēr ir šīs regulas interpretācijas jautājums (skat. spriedumu, 2009. gada 28. aprīlis, *Apostolides*, C-420/07, EU:C:2009:271, 56. punkts un tajā minētā judikatūra).

40 Tādējādi, lai arī Tiesai nav jādefinē dalībvalsts sabiedriskās kārtības jēdziena saturs, tomēr tai ir jākontrolē, ciktāl kādas dalībvalsts tiesas drīkst atsaukties uz minēto jēdzienu, lai atteiktos atzīt citā dalībvalstī taisītu nolēmumu (skat. spriedumu, 2009. gada 28. aprīlis, *Apostolides*, C-420/07, EU:C:2009:271, 57. punkts un tajā minētā judikatūra).

41 Šajā ziņā ir jāatgādina, ka, neatļaujot ārvalstīs taisītu nolēmumu pārskatīšanu pēc būtības, Regulas Nr. 44/2001 36. pantā un 45. panta 2. punktā tās dalībvalsts tiesai, kurā tiek prasīta atzīšana vai izpilde, ir aizliegts atteikties atzīt vai izpildīt šo nolēmumu vienīgi tādēļ, ka pastāv atšķirība starp nolēmuma izcelsmes dalībvalsts tiesas piemēroto tiesību normu un to tiesību normu, kuru būtu piemērojusi tās dalībvalsts tiesa, kurā tiek prasīta atzīšana vai izpilde, ja tā būtu izskatījusi minēto lietu. Dalībvalsts, kurā tiek prasīta atzīšana vai izpilde, tiesa nedrīkst arīdzan pārbaudīt, vai izcelsmes dalībvalsts tiesa ir pareizi izvērtējusi lietas juridiskos un faktiskos apstākļus (skat. spriedumu, 2009. gada 28. aprīlis, *Apostolides*, C-420/07, EU:C:2009:271, 58. punkts un tajā minētā judikatūra).

42 Tādēļ atsaukšanās uz Regulas Nr. 44/2001 34. panta 1. punktā paredzēto sabiedriskās kārtības atrunu ir pieļaujama tikai tad, ja citā dalībvalstī taisīta nolēmuma atzīšana vai izpilde būtu nepieļaujamā pretrunā tās dalībvalsts, kurā tiek prasīta atzīšana vai izpilde, tiesiskajai kārtībai, jo tādējādi tiktu aizskarts kāds no pamatprincipiem. Lai tiktu ievērots aizliegums pēc būtības pārskatīt ārvalstīs taisītu nolēmumu, šādam aizskārumam ir jābūt klajam tādas tiesību normas pārkāpumam, kura dalībvalstī, kurā tiek prasīta atzīšana vai izpilde, tiek uzskatīta par būtisku tās valsts tiesiskajā kārtībā, vai arī tādu tiesību pārkāpumam, kuras šajā tiesību sistēmā ir atzītas par pamattiesībām (skat. spriedumu, 2009. gada 28. aprīlis, *Apostolides*, C-420/07, EU:C:2009:271, 59. punkts un tajā minētā judikatūra).

43 Tā kā iesniedzējtiesai ir šaubas par Hartas 47. panta ietekmi uz Regulas Nr. 44/2001 34. panta 1. punkta interpretāciju saistībā ar lūgumu atzīt un izpildīt apstrīdēto rīkojumu, ir jāatgādina, ka Hartas piemērošanas joma attiecībā uz dalībvalstu rīcību ir definēta tās 51. panta 1. punktā, atbilstoši kuram Hartas noteikumi attiecas uz dalībvalstīm tikai tad, ja tās īsteno Savienības tiesības (skat. spriedumu, 2013. gada 26. februāris, *Åkerberg Fransson*, C-617/10, EU:C:2013:105, 17. punkts).

44 Tādējādi valsts tiesai, kas īsteno Savienības tiesības, piemērojot Regulu Nr. 44/2001, ir jāievēro prasības, kas izriet no Hartas 47. panta, atbilstoši kuram ikvienai personai, kuras tiesības un brīvības, kas garantētas Savienības tiesībās, tikušas pārkāptas, ir tiesības uz efektīvu tiesību aizsardzību [tiesā].

45 Turklāt Tiesa ir uzsvērusi, ka Savienības tiesību normas, kā, piemēram, Regulas Nr. 44/2001 normas, ir jāinterpretē, ievērojot pamattiesības, kas saskaņā ar pastāvīgo judikatūru pieder pie vispārējiem tiesību principiem, kuru aizsardzību nodrošina Tiesa, un kas šobrīd ir ierakstītas Hartā. Šajā ziņā visi Regulas Nr. 44/2001 noteikumi pauž nodomu rūpēties par to, lai tās mērķu ietvaros tiesvedības, kuru rezultātā tiek pieņemti tiesu nolēmumi, norisinātos, ievērojot Hartas 47. pantā paredzētās tiesības uz aizstāvību (skat. spriedumu, 2014. gada 11. septembris, *A*, C-112/13, EU:C:2014:2195, 51. punkts un tajā minētā judikatūra).

46 Proti, jautājumā par to, kādos apstākļos tas, ka dalībvalsts tiesas nolēmums ticis pieņemts, pārkāpjot procesuāla rakstura garantijas, var būt atzīšanas atteikuma pamats atbilstoši Regulas Nr. 44/2001 34. panta 1. punktam, Tiesa ir nospriedusi, ka uz šajā normā paredzēto sabiedriskās kārtības atrunu ir iespējams atsaukties tikai tad, ja šāda pārkāpuma rezultātā, atzīstot attiecīgo nolēmumu valstī, kurā tiek prasīta atzīšana, tiktu acīmredzami pārkāpta kāda Savienības un tātad arī minētās dalībvalsts tiesību sistēmā būtiska tiesību norma (skat. spriedumu, 2015. gada 16. jūlijs, *Diageo Brands*, C-681/13, EU:C:2015:471, 50. punkts).

47 Šajā ziņā ir arī jānorāda, ka Regulā Nr. 44/2001 paredzētās atzīšanas un izpildes kārtības pamatā ir savstarpēja uzticēšanās tiesām Savienībā. Tieši šī dalībvalstu savstarpējā uzticēšanās savām tiesību sistēmām un tiesu iestādēm ļauj uzskatīt, ka gadījumā, ja ir tikušas nepareizi piemērotas valsts tiesības vai Savienības tiesības, katrā dalībvalstī izveidotā tiesību aizsardzības līdzekļu sistēma, kuru papildina

LESD 267. pantā paredzētais prejudiciāla nolēmuma tiesvedības mehānisms, sniedz attiecīgajām personām pietiekamas garantijas (skat. spriedumu, 2015. gada 16. jūlijs, *Diageo Brands*, C-681/13, EU:C:2015:471, 63. punkts).

48 Proti, Regula Nr. 44/2001 balstās uz pamatideju, ka attiecīgajām personām principā ir jāizmanto visi izcelsmes dalībvalsts tiesībās paredzētie tiesību aizsardzības līdzekļi. Ja vien nerodas īpaši apstākļi, kuru dēļ ir pārāk sarežģīti vai neiespējami izmantot izcelsmes dalībvalstī pieejamos tiesību aizsardzības līdzekļus, attiecīgajām personām ir jāizmanto visi šajā dalībvalstī pieejamie tiesību aizsardzības līdzekļi, lai jau iepriekš novērstu sabiedriskās kārtības pārkāpumu (skat. spriedumu, 2015. gada 16. jūlijs, *Diageo Brands*, C-681/13, EU:C:2015:471, 64. punkts).

49 Pamatlietā no iesniedzējtiesas nolēmuma izriet, ka apstrīdētais rīkojums nerada tiesiskas sekas trešajai personai, kamēr tā nav tikusi par to informēta, un ka pieteicējiem, kuri vēlas panākt tā izpildi, ir jāraugās, lai šis rīkojums tiktu pienācīgi paziņots attiecīgajai trešajai personai, un jāpierāda, ka paziņošana ir tiešām notikusi. Turklāt, ja šis pats rīkojums ir ticis tai paziņots, trešā persona, kas nav bijusi puse tiesvedībā izcelsmes valsts tiesā, var tajā celt prasību par šo rīkojumu un lūgt to grozīt vai atcelt.

50 Šāds tiesību aizsardzības tiesā režīms atbilst prasībām, kādas Tiesa ir noteikusi 2009. gada 2. aprīļa spriedumā *Gambazzi* (C-394/07, EU:C:2009:219, 42. un 44. punkts) attiecībā uz procesuālajām garantijām, kas nodrošina ikkatrai skartajai trešajai personai efektīvu iespēju apstrīdēt izcelsmes valsts tiesas noteikto pasākumu. No tā izriet, ka šāds režīms nav uzskatāms par tādu, ar ko tiek pārkāpts Hartas 47. pants.

51 Ir arī jāatgādina, ka 2009. gada 23. aprīļa spriedumā *Draka NK Cables* u.c. (C-167/08, EU:C:2009:263, 31. punkts) Tiesa nosprieda, ka parādnieka kreditors nevar pārsūdzēt lēmumu par pieteikumu izpildāmības atzīšanai, ja tas kā puse nav oficiāli piedalījies tiesvedībā strīdā, kurā attiecībā uz šo parādnieku šādu izpildāmības atzīšanu lūdzis kāds cits kreditors.

52 Proti, ja dalībvalsts, kurā tiek prasīta atzīšana vai izpilde, tiesa varētu vērtēt, vai pastāv iespējamas tiesības, uz kurām kāda trešā persona, kas nav bijusi iesaistīta izcelsmes valsts tiesā notikušajā tiesvedībā, atsaucas, lai iebilstu pret ārvalsts nolēmuma atzīšanu un izpildi, šai tiesai varētu nākties pārbaudīt šī nolēmuma pamatotību.

53 No tā izriet, ka R. Meroni iesniedzējtiesā izklāstītās argumentācijas dēļ tai varētu nākties veikt pārbaudi, kas būtu acīmredzamā pretrunā Regulas Nr. 44/2001 36. pantam un 45. panta 2. punktam, atbilstoši kuriem ārvalsts tiesas nolēmums nekādā gadījumā nevar tikt pārskatīts pēc būtības.

54 Ņemot vērā visu iepriekš minēto, uz uzdotajiem prejudiciālajiem jautājumiem ir jāatbild, ka Regulas Nr. 44/2001 34. panta 1. punkts, aplūkojot to kopsakarā ar Hartas 47. pantu, ir jāinterpretē tādējādi, ka tādos apstākļos, kādi ir pamatlietā, dalībvalsts tiesas rīkojuma – kas ticis izdots, neuzklausot trešo personu, kuras tiesības šis rīkojums varētu skart, – atzīšana un izpilde nav jāuzskata par acīmredzami pretrunā esošu tās dalībvalsts sabiedriskajai kārtībai, kurā tiek prasīta atzīšana un izpilde, un tiesībām uz lietas taisnīgu izskatīšanu šo tiesību normu izpratnē, ciktāl šai trešajai personai ir iespējams aizstāvēt savas tiesības šajā tiesā.

Tiesāšanās izdevumi

55 Attiecībā uz pamatlietas pusēm šī tiesvedība ir stadija procesā, kuru izskata iesniedzējtiesa, un tā lemj par tiesāšanās izdevumiem. Izdevumi, kas radušies, iesniedzot apsvērumus Tiesai, un kas nav minēto pušu izdevumi, nav atlīdzināmi.

Ar šādu pamatojumu Tiesa (pirmā palāta) nospriež:

Padomes 2000. gada 22. decembra Regulas (EK) Nr. 44/2001 par jurisdikciju un spriedumu atzīšanu un izpildi civillietās un komerclietās 34. panta 1. punkts, aplūkojot to kopsakarā ar Eiropas Savienības Pamattiesību hartas 47. pantu, ir jāinterpretē tādējādi, ka tādos apstākļos, kādi ir pamatlietā, dalībvalsts tiesas rīkojuma – kas ticis pasludināts, neuzklausot trešo personu, kuras tiesības šis rīkojums varētu skart, – atzīšana un izpilde nav jāuzskata par acīmredzami pretrunā esošu tās dalībvalsts sabiedriskajai kārtībai, kurā tiek lūgta tā izpilde, un tiesībām uz lietas taisnīgu izskatīšanu šo tiesību normu izpratnē, ciktāl šai trešajai personai ir iespējams aizstāvēt savas tiesības šajā tiesā.

[Paraksti]